

«Via Stomatologiae» –
Benedicite! –
 У добрий час!

Однією із головних засад успішної та якісної роботи лікаря сьогодні є постійне професійне самовдосконалення, тобто безперервна освіта. У цьому для практичного лікаря неодмінним доро-

говказом є можливість постійного ознайомлення з новими науковими напрацюваннями, які репрезентують видання медичної наукової періодики. Саме на це спрямована поява нового медичного журналу «Via Stomatologiae», який, сподіваємося, буде представляти результати дослідницького клініко-експериментального доробку не лише Львівської наукової школи стоматології.

Як відомо, у кожній галузі медицини існують свої наукові школи. Якщо говорити про вітчизняну стоматологію, то у ній вагома роль належить Львівській науковій школі, яка має чи не найглибші в Україні історичні (європейські) корені.

Згадаймо шлях розвитку Львівської стоматології, як практичної, так і наукової. Це не лише довга дорога від цирульництва, бормашин із ножним приводом та давніх пломбувальних матеріалів до новітніх лікувальних технологій, фотополімерних матеріалів, імплантології, складних реконструктивних та пластичних операцій і на сьогодні – до цифрової стоматології, яка впевнено “крокує” вперед. Це шлях, на якому бачимо постаті як піонерів Львівської стоматології, так і сучасних наукових та практикуючих кадрів, висококваліфікованих працівників зі знанням декількох мов, стажуваннями у закордонних університетах та клініках, володінням надсучасними методиками та технологіями.

Згадаймо першого львівського професора дентіатрії Прокопа Карла Калігу, який викладав цей предмет на медичному факультеті Львівського університету у 1828–1842 роках. У 1890-х роках на даному факультеті викладали доценти стоматології Андрій Гонька та Теодор Богосевич, які захистили перші у Львові дисертації зі стоматології. Створена ними у 1913 році зуболікарська клініка стала Інститутом дентистики. Так народжувалась Львівська стоматологічна школа.

Кафедру стоматології медичного факультету, на якій щороку навчались більш як 50 студентів, очолив професор Антоній Цешинський. Ним був створений спеціалізований стаціонар на шість ліжок-місць. Професор А. Цешинський запропонував з метою місцевого знечулення при лікуванні стоматологічних захворювань використання новокаїну з адреналіном; удосконалив операцію Відман-Неймана. У 1911 році за ініціативи Антонія Цешинського у Львові було створено наукове стоматологічне товариство. Тоді ж Львівська стоматологічна школа здобула визнання у світі.

Починаючи з 1939 року розпочалась історія самостійної кафедри стоматології Львівського державного медичного інституту, яку очолив професор А. Цешинський. На жаль, під час Другої Світової війни цей видатний вчений був знищений гітлерівцями.

Наприкінці XVIII сторіччя у Львові було видано перший підручник «Наука про хвороби зубів та ясен» авторства Якоба Пленка, спочатку на німецькій мові, а згодом – на польській. Саме у Львові А. Цешинський створив перший у світі атлас стоматологічної рентгенології.

Після завершення Другої світової війни у Львові було відновлено зуболікарське училище, а у Львівському державному медичному інституті при кафедрі шпитальної хірургії був створений курс стоматології, який очолив учень А. Цешинського – М. Янковський. Там розпочав свою викладацьку та наукову діяльність Олександр Коваль, який у 1947 році

захистив кандидатську дисертацію та очолив курс стоматології.

Упродовж 50–60-х років дисертації з проблем стоматології захистили: Любомира Луцик, Євстахій Гоцко, Юрій та Людмила Чучмаї, Володимир Пінчук, Богдан Мартинюк, Мирослав Мигович, Леонід Ковбасюк, Богдан Павлик.

За минулі від цього часу роки Львівська наукова стоматологічна школа здобула гідне визнання як в Україні, так і за її межами. Сьогодні цю школу гідно представляють і відомі практикуючі клініцисти, і талановиті науковці. У ЛНМУ працює 7 профільних кафедр, де проходять навчання понад 700 студентів стоматологічного факультету, а також лікарі-інтерни, лікарі-слухачі факультету післядипломної освіти (ФПДО).

Вихованцями нашої наукової школи стали заслужений професор ЛНМУ, Заслужений діяч науки і техніки України, доктор медичних наук Ніна Смоляр; доктори медичних наук, професори: Ельвіра Безвужко, Ян Варес, Юрій Вовк, Олеся Мартовлос (Годована), Володимир Горицький, Ярослав Заблоцький, Тарас Заболотний, Володимир Зубачик, Андрій Кордіяк, Ігор Ломницький, Валентин

Макеєв, Богдан Мірчук, Олег Мокрик, Роман Огоновський, Ростислав Ступницький, Наталія Чухрай; завідувачі профільних кафедр, доценти: Олександр Колесніченко, Віктор Кухта і Тарас Пупін та десятки колег-доцентів, кандидатів медичних наук. Згадаємо і тих науковців, які відійшли у вічність, залишивши у спадок великі наукові напрацювання – професорів: Івана Готя, Степана Кухту, Марка Покровського. Сьогодні у медичних вузах України працюють десятки професорів, доцентів, кандидатів наук, які є вихованцями Львівської школи стоматології.

Незважаючи на нелегкий час, сподіваємося бачити активними авторами нашого нового журналу «Via Stomatologiae» науковців та клініцистів. Запрошуємо на шпальти нашого видання колег із різних куточків України та закордоння. Віримо, що завдяки нашим спільним зусиллям даний часопис знайде зацікавлених читачів, стане добрим порадником та помічником у їхній професійній діяльності.

*З повагою,
головна редакторка журналу
Наталія ЧУХРАЙ*